

กระลำพัก

1. ชื่อสมุนไพร กระลำพัก (KRALUMPAK) กระลำพักเป็นแก่นแห้งสีดำและมีกลิ่นหอมของต้นสลัดไต่ป่า
2. ชื่อวิทยาศาสตร์ *Euphorbia antiqorum* L. ชื่อวงศ์ Euphorbiaceae
3. ชื่ออื่น กระลำพัก กระลำภัก (นครราชสีมา, สลัดไต่ป่า (ภาคกลาง), Malayan spurge tree
4. ลักษณะทางพฤกษศาสตร์
ไม้พุ่มหรือไม้ต้นขนาดเล็ก สูงได้ถึง 8 เมตรขนาดเส้นรอบวงยาวได้ถึง 22 เซนติเมตร ลำต้นและกิ่งมี 3 เหลี่ยม อวบน้ำ มียางสีขาวขุ่น ใบ เป็นใบเดี่ยว เรียงสลับตามแนวสันหรือเหลี่ยมรูปไข่กลับ กว้าง 1-2 เซนติเมตรยาว 2-5 เซนติเมตร ปลายโค้งกว้างหรือเว้าเล็กน้อยโคนแหลม ขอบเรียบ ดอก ช่อดอกแบบช่อรูปถ้วย ออกเป็นช่อเดี่ยวหรือเป็นช่อกระจุกช่อ 3 ช่อ ยาวไม่เกิน 2 เซนติเมตร ดอกแยกเพศร่วมต้น มีใบประดับ 2 ใบ เรียงตรงข้ามกันมีใบประดับย่อยรูปครึ่งวงกลมติดอยู่รอบดอกดอกเพศผู้ มีหลายดอก เกสรเพศผู้มี 4-30 อัน อับเรณูกลม ติดอยู่ที่ปลายก้านเกสรเพศเมีย ดอกเพศเมียมีดอกเดี่ยว ปลายเกสรเพศเมียแยกเป็น 3 แฉก ผล รูปเกือบกลมถึงกลม เส้นผ่านศูนย์กลาง 4-7 มิลลิเมตร สีส้มอมสีเหลือง เมล็ด รูปรี สีน้ำตาลแกมสีเทา
5. ส่วนที่ใช้ทำยา ลักษณะเครื่องยาของกระลำพักเป็นชิ้นส่วนของแก่นแห้งรูปร่างไม่แน่นอน สีดำกลิ่นหอมอ่อน รสขม
- 6.สรรพคุณของแต่ละส่วนที่ใช้ทำยา ตำราสรรพคุณยาไทยว่า กระลำพักมีรสขมหอมมันเย็นใช้แก้ลมอัมคัมมังคานูสารี (ลมที่พัดทั่วร่างกายตั้งแต่กระหม่อมถึงปลายเท้า) แก้กตรีสมุฏฐาน แก้กโลหิตโทษ แก้กพิษเสมหะโลหิตและมูกเลือด บำรุงตับและปอดทำให้มีกำลัง บำรุงครรภ์ เป็นต้น
7. รายงานการวิจัยในปัจจุบัน ข้อมูลการศึกษาวิจัยพรีคลินิกพบว่า กระลำพักมีสารกลุ่มไดเทอร์ปีนอยด์บางชนิด เช่น ไดออกซีแอนโทควอริน แอนโทควอริน มีพิษต่อเซลล์มะเร็งบางชนิดในหลอดทดลองและยับยั้งการเจริญเติบโตของเซลล์มะเร็ง เช่น เซลล์มะเร็งเต้านม เซลล์มะเร็งปอดม และปากมดลูก

8. สารสำคัญ

องค์ประกอบทางเคมีของกระลำพักมีสารกลุ่มไดเทอร์พีนอยด์ (diterpenoids) ที่สำคัญได้แก่ ไดออกซีแอนทิกควอริน (deoxyantiquorin) แอนทิกควอริน (antiquorin) และ โจลคิโนไลด์เอ (jolkinolide A) เป็นต้น และกลุ่มไตรเทอร์พีนอยด์ เช่น ทาราซีรอล (taraxerol) เป็นต้น

9. แหล่งกำเนิด และกระจายพันธุ์

พืชชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นตามป่าดิบแล้ง บนโขดหิน เขาหินปูน หาดทรายริมทะเล และตามเกาะแก่งทางภาคใต้ของประเทศ ทนแล้งและทนร้อนได้ดีมาก ในต่างประเทศพบที่พม่า จีน ภูมิภาคอินโดจีน และภูมิภาคมาเลเซีย

10. พื้นที่เหมาะสมในการปลูกในประเทศไทย

- **ลักษณะพื้นที่** ต้องเป็นพื้นที่เชิงเขาค่อนข้างจะแห้งแล้ง เป็นหิน หรือดินลูกรังก็ได้ สลัดได้ไม่ชอบที่ลุ่มมีน้ำขัง ส่วนใหญ่จะเป็นที่ภูเขา

- **ภาค** ทุกภาคของประเทศไทย

- **จังหวัด** จังหวัดที่มีภูเขาเป็นส่วนใหญ่แทบทุกภาค เช่น ปราจีนบุรี สระแก้ว ลพบุรี สระบุรี เพชรบูรณ์

11. การคัดเลือกพันธุ์ (พันธุ์ที่นิยมปลูกในประเทศไทย)

- **พันธุ์ที่ใช้เป็นยา** สลัดได้สามเหลี่ยม สลัดได้ใบเสมา

- **พันธุ์ที่ใช้เป็นอาหาร** ไม่นิยมเป็นอาหาร

12. การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยการปักชำ และการเพาะเมล็ด

13. การปลูก/สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการปลูก

- **ฤดูกาลเพาะปลูก** ปลูกได้ทุกฤดูกาล แต่ถ้าปลูกฤดูแล้ง ควรรดน้ำในช่วงแรก

- **การเตรียมดิน** ไม่ต้องเตรียมดินโดยทำการขุดหลุมลึก 15 – 20 เซนติเมตร ใส่ปุ๋ยคอกรองก้นหลุม 1 กำมือ หลุมควรห่างกัน 1 เมตร ขึ้นไป

- **วิธีการปลูก** เมื่อเตรียมหลุมเรียบร้อยแล้ว ตัดสลัดได้ ยาวประมาณ 30 เซนติเมตร ฝังลงในหลุมประมาณครึ่งหนึ่ง แล้วกลบดินให้แน่น ช่วงปลูกหน้าแล้ง ควรรดน้ำเพื่อให้สลัดได้งอกรากได้ดี แต่ปลูกฤดูฝน ไม่ต้องรดน้ำขุดฝังได้เลย

14. การปฏิบัติดูแลรักษา

- **การให้ปุ๋ย** สลัดได้ใช้ปุ๋ยคอกในระยะแรกเท่านั้นก็พอ

- **การให้น้ำ** สลัดได้ไม่ต้องการน้ำมาก ถ้าปลูกเป็นแล้วก็ไม่ต้องการน้ำตลอดปี เพราะเป็นพืชชอบน้ำ

- **การกำจัดวัชพืช** ควรทำครั้งแรกหลังจากปลูกประมาณ 1 เดือน โดยการเอาจอบขุดวัชพืชออก แล้วพรวนดินถอนโคนให้แน่น เพื่อป้องกันการล้มของต้น

- **การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู** สลัดได้ไม่พบโรค และแมลงศัตรู

15. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังเก็บเกี่ยว

- **ฤดูกาลการเก็บเกี่ยว** ไม่มีฤดูกาลเก็บเกี่ยว แล้วแต่ความเหมาะสม

- **วิธีการเก็บเกี่ยว** เมื่อสลัดได้โตเต็มที่ ทำการกรีดเอายาง โดยหาภาชนะรองให้จะเป็นถ้วย หรือกะละมังแล้วนำไปตากแดดอบแห้งส่งจำหน่ายได้เลย ส่วนแก่นสลัดได้เป็นแก่นแข็งอยู่ด้านใน อายุประมาณ 10 ปี ขึ้นไป ต้นจะตายลง แต่แก่นแข็ง ๆ ยังอยู่ มีลักษณะเหมือนไม้แห้งๆ สีน้ำตาล มีกลิ่นหอม และบำรุงหัวใจ เมื่อได้ต้นหรือแก่นของสลัดได้มาแล้ว ก็นำไปแปรรูปต่อไป

- **การแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว** เมื่อได้ยางสลัดได้มาแล้วตากแดดให้แห้งสนิทอบอีกครั้งก็ได้ จนแห้ง ส่วนแก่นสลัดได้ ที่เรียกว่า กระลำพัก นำมาสับให้เป็นชิ้นเล็ก แล้วนำไปตากแดดจนแห้งสนิท

- **การบรรจุและการเก็บรักษา** เมื่อยางสลัดได้หรือแก่นสลัดได้แห้งสนิทแล้ว นำบรรจุถุงแล้วมัดปากให้เรียบร้อย เพื่อส่งจำหน่ายต่อไป เก็บไว้ในห้องอุณหภูมิปกติ

16. การจำหน่าย

แก่นสลัดได้ (กระลำพัก) แห่ง ราคา กิโลกรัมละ 35 บาท